

Preštudirajmo brošuro o zadrugah

Zadruge imajo v novi ljudski državi velike naloge. Predvsem morajo pomagati pri izvajanju načrtnega gospodarstva s tem, da povežejo in vključujejo drobnege producenta, delovnega obrtnika, predvsem pa kmeta in tako pomagajo k dvigavanju produktivnosti dela tudi na tem področju, pomagajo pri preusmerjanju našega kmetijstva na naprednejše oblike in naprednejše metode dela, po drugi strani pa pomagajo tudi pri izvajanju načrtnega razdeljevanja potrošnih predmetov. Poleg tega pa so zadruge tudi eno pomembnih orožij ljudstva in njegove oblasti v borbi za odpravo izkoriščanja človeka po človeku, za povezavo vani in mesta ter za kulturno-politično izobrazbo ljudskih množic. Naše zadruge do sedaj kljub velikim uspehom, ki so jih dosegle, v celoti teh nalog niso vršile. Narobe, kdaj pa kdaj so po načinu svojega dela zaplavale celo v vode starega združništva predprilske Jugoslavije. Delale so napake, marsikje je prišel do izraza star profitaristični duh, v državnem sektorju niso videli svojega naravnega zaveznika, temveč nevarnega konkurenta, v žadruge so se vrinili protiljudski špekulanti itd. Vse to pa, ker smo posvečali zadrugam premalo pažnje, ker celo naši aktivisti niso doumeli velikega pomena zadrug za razvoj našega gospodarskega in političnega življenja, ker je v vprašanju združništva bilo med nami še mnogo nejasnih pojmov.

Zaradi navedenih razlogov je nujno, da se v problematiko združništva poglobimo vsi. V tem pogledu nam bo zelo dobro služila brošura »O zadrugah«, ki jo je v teh dneh izdala Cankarjeva založba.

Uvodni članek v omenjeni brošuri je govor tov. Borisa Kidriča, predsednika Gospodarskega sveta in ministra za industrijo zvezne vlade, ki ga je imel na prvem združniškem kongresu v Beogradu in ki ga je naše časopisje v celoti objavilo dne 31. oktobra 1946. V tem svojem govoru je tov. Kidrič govoril o odnošjih med državnim in združnim gospodarskim sektorjem, poudaril najprej pomen državnega sektorja gospodarstva v ljudski državi, ko je ta postal obče ljudski, to je družbeni sektor gospodarstva, se dotaknil odnosa državnega sektorja do delovnega dela privatnega sektorja, ki »je odnos podpiranja, odnos, ki jamči, da delovni človek privatnega sektorja ne bo delal za parazite, ampak zase in v splošno korist« in ugotovil, da predstavlja združni sektor močno vez med državnim sektorjem in delovnim delom privatnega sektorja. Poudaril je, da se morajo naše zadruge na terenu samem nasloniti na državni sektor, kar tudi pomeni podpirati državni gospodarski načrt in njegovo izvedbo. »Združne organizacije so v prvi vrsti poklicane, da pomagajo izvajati načrt baš na teh področjih, kjer se državni gospodarski sektor in delovni del privatnega sektorja najtesneje stikata.« Govoril je tudi, da napake, ki so jih naše zadruge delale, izvirajo iz starega združnega pojmovanja nekaterih združnikov in je s tem v zvezi nakazal naloge združne politične vzgoje.

Naslednji članki v brošuri so tov. Mihe Marinka, predsednika LVS: »O združnem problemu«, »Zadruge v kmetijstvu«, »O nabavno-prodajnih zadrugah«. Iste misli kot v članku »O združnem problemu« je podal v I, II, in III. delu članka »Vloga zadrug danes«, ki smo ga objavili 25. XII. 1946 v »Ljudski pravici«. Članek »O nabavno-prodajnih zadrugah« smo objavili v »Ljudski pravici« 22. januarja 1947. Članek »Zadruge v kmetijstvu« je v celoti prinesel »Slovenski poročevalec« 26. januarja 1947. Zaradi njegove pomembnosti bi na ta članek še posebej opozorili. V njem je poudarjen pomen kmetijskega združništva v dobi načrtno industrializacije države, ko bo treba dvigati tudi produkcijo v kmetijstvu, da ne bosta industrija in kmetijstvo šla v razkorak. Petletni plan elektrifikacije in industrializacije države bo zahteval večjo organiziranost in načrtnost tudi v kmetijstvu. Industrija bo potrebovala delavcev, ki se bodo rekrutirali iz kmečkega prebivalstva; pomanjkanje delovne sile na kmetih pa bomo nadomestili z mehanizacijo kmetijstva, kar bo povečalo tudi hektarski donos. To pa bo nujno, ker bo večje število delavcev potrebovalo več živeža, tovarne pa bodo istočasno tudi potrebovale več surovin in bo moralo naše kmetijstvo sejati več industrijskih rastlin. V nadaljnjem razglabljanju se je tovariš predsednik dotaknil vrste pomanjkljivosti pri organiziranju kmečko-poljedelskih zadrug. Pri organiziranju ni bilo dovolj smotnosti glede na to, kakšna oblika zadrug bo najbolj uspevala v

kakem kraju. Marsikje so zadruge ustanovili brez zadostnih priprav. Ohišnice so pri mnogih zadrugah prevelike. Napačno je tudi, da na ohišnicah sade isto kulturo kakor na združni zemlji, na primer žito. »Ohišnice bi morale služiti za to, da se na njih pridelujejo tisti pridelki, ki jih potrebuje domače gospodinjstvo.« Napačno je tudi, da so nekatere zadruge, čeprav po sili razmer, ker ni bilo stanovanj, prešle kar v komuno, žive skupno in se hranijo skupno. Tu se ne uveljavlja načelo »vsakemu po njegovih zaslugah«, zato mora taka zadruga nujno razpasti. Napačno je tudi bilo, da smo doslej ustanavljali le enobrazne, to je najvišji tip kmečke zadruge, zato so se te zadruge omejele le na agrarne interese in še teh niso vseh zajele. Treba bi bilo iskati tudi druge tipe zadrug, da bi zajele tudi male in srednje kmete, ki so navezani na individualno družinsko posest. Treba bi bilo zadrug za skupno strojno obdelovanje zemlje, kmetje bi zemljo združili, toda pridelek z njihovega zemljišča bi pripadal individualnemu lastniku. Možne bi bile tudi zadruge za melioracije zemljišč in druge oblike. V tem pogledu je zelo važna propaganda naših aktivistov. Nadalje je v članku govorila o težjih nekaterih zadrug, posebno onih iz stare Jugoslavije, živeti na račun tujega dela. Te težnje se kažejo v nekaterih strojnih in v nekaterih lesnih zadrugah. To se seveda ne sklada z združnimi načeli in bo treba te stvari odpraviti.

Zadnji v brošuri je članek tov. Vide Tomšič, predsednika Kontrolne komisije LVS »O demokraciji v zadrugah«. Članek ni bil še nikjer objavljen, je pa zelo pomemben. Najprej gov. Tomšičeva omenja načela splošnega zakona o zadrugah, ki so: prostovoljnost članstva, enakopravnost, volivnost združnih članov, možnost članov, da pokliče vodstvo na odgovornost, pravice članov pri sodelovanju v vseh poslih zadruge. Potem pa gov. Tomšičeva navaja napake, ki kršijo osnovne principe demokracije v zadrugah. Upravni odbor, čestokrat pa ena sama oseba, odloča brez sodelovanja članstva, zborov združnikov ne sklicuje, da bi iskal njihovih navodil. To daje možnost, da poedinci v upravem odboru izkoriščajo svoj položaj v osebne koristi. Izvor teh nepravilnosti je v tradiciji starega združništva, ko so v zadrugah odločali le bogatejši ljudje, in v tem, ker so se znali vrinuti v zadruge ljudje izkoriščevalskega dela privatnega sektorja in od tam skušajo voditi borbo proti ljudski oblasti. Nadaljna napaka je omejevanje števila članstva v zadrugah. V zadrugah iz predvojnega, zlasti v živinorejskih in strojnih, je nagibenje za omejevanje vstopa malih kmetov. V obdelovalnih zadrugah pa se smatra za člana le rodbinski poglavar, žene in mladina pa niso pritegnjeni k sodelovanju. Tudi visok osnovni delež, posebno pri kmečkih in obrtno-produktivnih zadrugah, omejuje število članstva. Napaka je tudi centralizem v organiziranju zadrug in sistem številnih poslovalnic. Nekateri stari združniki skušajo povezovali zadruge le po vertikalni liniji, z višjimi združnimi forumi, pri tem pa izločijo organe ljudske oblasti na terenu. To seveda otežkoča sodelovanje članstva, istotako pa onemogoča sodelovanje članstva tudi sistem številnih poslovalnic naproz. Posebno kvarne posledice, da člani ne sodelujejo v zadrugah, so v kmetijsko-obdelovalnih zadrugah, ker more to vplivati razkrojvalno na kmeta; take zadruge navadno slabo delajo. V mnogih naprozah pa zaradi tega dobijo razmah razni špekulantski elementi. Zadruge bodo svoje naloge, posebno politično-vzgojne, mogle vršiti le pod pogoji nepristane slika med člani in upravo. Ena osnovnih nalog političnih in združnih aktivistov je boj proti navedenim kršitvam demokratičnih principov v zadrugah. Prav tam, kjer kršijo te principe, upravni odbori najpogosteje nastopajo proti posegu ljudske oblasti v zadruge, nastopajo proti vmešavanju političnih organizacij itd. Naš splošni zakon o zadrugah pa v smislu ustave določa, da je ustanovitev zadruge in njeno poslovanje pod kontrolo pristojnih organov ljudske oblasti. Državni organi in ljudski odbori smejo razveljaviti sklepe in zadržati akte organov zadrug, ki nasprotujejo zakonu, predpisom in odločbam državnih organov ali odločbam državnega načrta in proizvajalnemu nalogam. Osnovni lek proti navedenim napakam in močno sredstvo za demokratizacijo zadruge je tesna povezanost krajevnih ljudskih odborov z zadrugami v svojem območju. Tudi množične politične organizacije bodo morale posvečati več pozornosti zadrugam in jim nuditi vsestransko pomoč zlasti pri vzgoji združne zavesti.

Brošura »O združništvu« bo važen pripomoček našim političnim aktivistom, da se spoznajo s problemi združništva in velikimi nalogami, ki jih ima združništvo v našem novem socialnem gospodarskem sistemu. To brošuro pa bodo morali preštudirati tudi ostali združni funkcionarji, vse združno članstvo in ostale množice delovnega ljudstva. Prav od politično ekonomsko vzgoje, od rasti združne zavesti nas vseh je odvisno, v koliko bodo zadruge izpolnile naloge, ki smo jih v začetku nakazali.

„Pravda“ in „Izvestija“ o podpisu mirovnih pogodb Podpis mirovnih pogodb pomeni začetek nove zgodovinske dobe

Moskva, 16. februarja. (Tass) V komentarju o sklenitvi mirovnih pogodb z nekdanjimi zavezniki Nemčije piše »Pravda«: Podpis prvih mirovnih pogodb, ki so bile sklenjene po koncu vojne, je izreden dogodek našega časa. Pomeni začetek nove zgodovinske dobe v odnosih med narodi znatnega dela Evrope. Olajšuje vzpostavitev normalnega stanja v tem delu Evrope, razvoj in utrditev prijateljskih odnosov med narodi.

Analiza sklenjenih pogodb dokazuje njihov pravični značaj. Pogodbe ne puščajo udeležbe v hitlerjevskem napadu nekaznovane, marveč zadovoljujejo upravičene zahteve držav, ki so bile žrtve napada. Hkrati ne nosijo pečata maščevanja zmagovalca nad premaganim, pečata, ki so ga v zgodovini človeštva tako često imeli podobni dokumenti.

Politični, teritorialni in gospodarski pogoji pogodb jamčijo neodvisnost teh držav. Pogodbe ustrezajo nalogam demokratičnega razvoja petih evropskih držav, nekdanjih satelitov hitlerjskega bloka; kažejo jim pot mirnega sodelovanja z drugimi deželami in narodi. Ravno to pa so resnični interesi italijanskega, romunskega, madžarskega in bolgarskega ter finskega naroda.

Sklenjene pogodbe stremijo za popravo težke škode, ki jo je povzročila fašistična agresija državam, ki so trpele zaradi nje. Iz tega je razviden pravični značaj petih mirovnih pogodb. Ta značaj se posebno kaže v določitvi reparacijske vsote, ki jo morajo plačati nekdanji zavezniki Nemčije. Reparacije, ki so jim bile vsiljene niso tako težko breme, da bi dezorganizirale njihovo gospodarstvo, ali jih spravile ob njihovo gospodarsko neodvisnost.

Prekomerni »reparacijski apetit«, ki so ga kazale nekatere vlade pri pogajanjih, ki so bila pred sklenitvijo mirovnih pogodb, je naletel na zaslužen odpor. Zadoštuje omeniti brezmejni reparacijski apetit grških monarhistov nasproti Bolgariji, ki jih podpirajo nekateri anglosaški krogi. Grške zahteve glede na bolgarske reparacije so v začetku dosegle astronomsko številko 985 milijonov dolarjev. Po zaslugi naporov Sovjetske zveze je Svet zunanjih ministrov v New Yorku znižal grške zahteve in določil reparacije, ki jih mora plačati Bolgarija Grčiji na 45 milijonov dolarjev.

Odbiti so bili tudi poskusi, da bi podredili s pomočjo pogodb gospodarstvo Italije, Rumunije, Madžarske, Bolgarije in Finske interesom monopolističnih kartelov in newyorških ter londonskih bank. Pogodbe onemogočajo neodvisen gospodarski razvoj teh dežel na zdravih načelih.

Izdelava mirovnih pogodb z nekdanjimi zavezniki Nemčije ni bila lahka stvar. Pogajanja, ki so se pričela v drugi polovici leta 1945 v Londonu, so se nadaljevala v Parizu in sredi decembra zaključila v New Yorku. V teku teh pogajanj sta se izrazili dve težnji povojne dobe. Bili sta izraz borbe med pristaši in nasprotniki demokratičnega mira.

Na Pariški mirovni konferenci so anglosaške sile poizkušale izvajati pritisk na gotov del konferenčne, vstevši sovjetsko delegacijo. S pomočjo mehanične večine, ki so jo skrpal skupaj na konferenci, so hoteli vsiliti Sovjetski zvezi in raznim drugim državam, sklepe, ki bi bili zanje neprojemljivi. Ker se delegati ZDA in Velike Britanije na pariški mirovni konferenci niso trudili doseči sporazumne sklepe,

IZ DANASNJE ŠTEVILKE:

Preštudirajmo brošuro »O zadrugah« — O podpisu mirovnih pogodb.
O napadu na prostore jugoslovanske delegacije v Rimu. — Resolucija Varnostnega sveta o reguliranju oborožitve — Masaryk o francosko-češkoslovaški deklaraciji.
O decentralizaciji podeželskih naproz — »Bravo Amerika, to je tvoja civilizacija!«
Objave — Fizkultura — Dopisi.

marveč so skušali uporabljati metodo diktata, so bili njihovi napori že vnaprej obsojeni na propad. Izkušnje teh pogajanj so pokazale, da take metode ne morejo imeti v povojnem miru nobenega uspeha. Na zasedanju Sveta zunanjih ministrov v New Yorku sta Amerika in Velika Britanija končno le razumeli potrebo po soglasnih sklepih. S tem je bila dosežena prelomnica v izdelavi mirovnih pogodb z nekdanjimi zavezniki Nemčije.

Cepraj sklenjene pogodbe ne dovoljujejo posameznih podpisnic, vendar predpostavljajo v sedanjih fazi najboljše, kar je bilo mogoče doseči. Podpisane pogodbe je treba striktno upoštevati. Fašistična dediščina se bo še čutila v deželah, ki so se udeležile vojne ob strani hitlerjevske Nemčije.

Važen dogodek v zgodovini boja demokratičnih sil proti fašizmu

Moskva, 16. febr. (Tass) Podpis mirovnih pogodb z nekdanjimi sateliti Nemčije, pišejo »Izvestija«, je važen korak k ustavitvi povojnega mirovdobeskega reda. Ko bodo mirovne pogodbe stopile v veljavo, bodo predstavljale činitelj, ki bo pomagal stabilizirati stanje v Evropi in ustanoviti normalne odnose med evropskimi državami. Mirovne pogodbe ustvarjajo predpogoje za varnost v Evropi.

Mirovne pogodbe so pripravljali nad eno leto. Imperialistični krogi so skušali izkoristiti mirovne pogodbe za orožje svoje egoistične politike, kot sredstvo za zavarovanje svojega odločilnega gospodarskega vpliva v premaganih deželah Evrope. Dejansko so skušali vzpostaviti v Evropi predvojno stanje, ko so majhne države bile drobiž v igri imperialističnih interesov.

Za stališče borcev za demokratičen mir so bili odločilni interesi borbe za trajen mir in varnost vseh narodov. Sovjetska država, katere narodi so pretrpeli strahotne preizkušnje vojne in največ žrtvovali v tej vojni, kljub temu niso vodila maščevalna čuvstva do poraženih. Sovjetska zveza, prepričana, da napadalec ne sme uiti brez kazni, je istočasno računala na to, da so nekdanji zavezniki Nemčije v zaključni fazi vojne stopili na novo pot in v nekaterih primerih nemalo pomagali zaveznikom državam pri dokončni likvidaciji nemškega napadaleca.

Ravno načela mirovnih pogodb, ki so jih zagovarjali borci za demokratični mir, so bila v nasprotju z načrti tistih mednarodnih krogov, ki so šli v nasprotje politično smer. Predstavniki Velike Britanije in ZDA so se na Pariški mirovni konferenci in na zasedanjih sveta zunanjih ministrov trudili, da bi okrenili kolo zgodovine k versailleski dobi, ko se zmagovite sile niso ozirale na voljo in stremjenje narodov ter zanemarjale interese mednarodnega sodelovanja.

Predstavniki Velike Britanije in ZDA se niso toliko trudili zato, da bi ustvarili temelje resničnemu demokratičnemu miru, kot za to, da v mirovnih pogodbah določijo posebne privilegije in sebične interese gospodarsko močnih skupin v njihovih deželah. Zahtevali so, da se v

Jasno je, da so sklenjene pogodbe razkačile potomce fašistov — o tem pričajo fašistični izgredi v Italiji na dan podpisa.

Nedavno so odkrili zarote fašističnih ostankov v Italiji, Madžarski, Finski in Bolgariji. Zarotniki so imeli namen spraviti svojo deželo na pot notranje reakcije in zunanjih pustolovščin. Zaradi tega je strogo upoštevanje mirovnih pogodb izredne važnosti, ker bo pomagalo likvidirati fašistične ostanke in utrditi demokratične temelje. Obupni poskusi reakcionarnih in napadalnih sil, da bi preprečili demokratični mir, so obsojeni na propad.

Ideja sodelovanja med narodi zmagoslavno vstaja. Ta ideja je bila ostvarjena s podpisom prvih mirovnih pogodb. Sovjetska zunanja politika vztrajno išče rešitev vseh problemov povojnega miru na demokratičnih načelih. Veliko resnico načel sovjetske zunanje politike je znova potrdil podpis mirovnih pogodb z nekdanjimi zavezniki Nemčije.

mirovne pogodbe vnesejo taki zasluževalni gospodarski pogoji, ki bi ovirali razvoj premaganih dežel v neodvisno demokratično smer. Poskus so naredili pod geslom »enakih možnosti«, da bi podredili gospodarstvo teh dežel gospodstvu dolarja in funta šterlinga, spravili te dežele v odvisnost od tujega kapitala. Kljub temu, da mirovne pogodbe z nekdanjimi sateliti Nemčije v svoji dokončni obliki ne upoštevajo v polni meri interesov vseh zaveznikov dežel, ki so trpele zaradi napada, se v celoti vendar skladajo s pogoji demokratičnega miru in varnosti v Evropi.

Sedaj bi bilo primerno opomniti, da je uspešna izgradnja povojnega miru mogoča samo z mednarodnim sodelovanjem na osnovi načela enakopravnosti velikih in malih sil, na načelu medsebojnega spoštovanja in razumevanja interesov drug drugega. Sovjetska zveza je vedno branila in brani načela odkritega sodelovanja narodov. Sovjetska zunanja politika je dosegla veliko zmago v borbi za organizacijo temeljev miru in varnosti v Evropi.

Lupi di Soragna toči krokodilove solze

Moskva, 16. februarja. (Tass) Diplomatski komentator »Pravda« Viktorov piše:

Italijanski poslanik v Franciji Lupi di Soragna je 10. februarja podpisal v imenu italijanske vlade mirovno pogodbo z Italijo. Komaj so se podpisali na mirovni pogodbi posušili, se je Lupi di Soragna že mudilo povedati Reuterjevemu dopisniku, da je ta dan za Italijo dan žalovanja. »Dokument, ki sem ga pravkar podpisal, dejansko ni pogodba, temveč oblikovanje pogojev, vsiljenih Italiji.« je dejal.

Lahko razumemo, nadaljuje komentator »Pravda«, da je bil dan podpis mirovne pogodbe, ki je vrnila Italijo v družino miroljubnih narodov, dan žalovanja za fašiste in neofašiste, ki so ob tej priliki uprizorili nesramno demonstracijo. Teško pa je razumeti, kako se more uradni publikaščenec italijanske vlade strinjati z njimi.

Varnostni svet sprejel resolucijo o reguliranju in omejitvi oborožitve

New York, 16. febr. Tass poroča: Na treh sejah Varnostnega sveta 12. in 13. februarja je bilo končno razpravljano o načrtu resolucije Generalne skupščine o splošni ureditvi in omejitvi oboroževanja.

Kakor je bilo že sporočeno, je naletel načrt sklepa, ki ga je predložil o tem vprašanju delegat ZDA, na nasprotovanje delegata Sovjetske zveze. V uvodnem delu, kakor tudi v prvi in drugi točki tega načrta je rečeno, da smatra Varnostni svet izvajanje resolucije Generalne skupščine o splošni ureditvi in omejitvi oboroževanja in oboroženih sil za eno najvažnejših nalog; zato določa:

1. da se izdelajo praktični ukrepi za izvajanje resolucije o splošni ureditvi in omejitvi oboroževanja in oboroženih sil in da se uvede mednarodno nadzorstvo zaradi izvedbe zmanjšanja oboroževanja in oboroženih sil, kakor tudi da se predložijo podatki o oboroženih silah Združenim narodov;

2. da se čimprej mogoče razpravlja o poročilu komisije za atomsko energijo in da se podvzamejo nujni ukrepi za pospeševanje njenega dela.

Prav tako je bil na neuradnih sejah

dosežen sporazum o prvem delu 3. točke načrta sklepa, ki se glasi: »Ustanoviti je treba komisijo, ki bo sestavljena iz predstavnikov držav članice Varnostnega sveta in ki bo predložila Varnostnemu svetu predloge: a) o splošni ureditvi in omejitvi oboroževanja in oboroženih sil in b) o učinkovitih jamstvih v zvezi s splošno ureditvijo in omejitvijo oboroževanja. Nadalje se pripominja, da mora predložiti komisija delovni načrt v odobritev Varnostnemu svetu.

Sovjetski delegat Gromiko je poudaril, da morajo biti delovni rezultati

Bolgarska telegrafaska agencija demantira vest o ustanovitvi balkanske federacije

Sofija, 16. febr. Bolgarska agencija poroča: Grški časopis »Makedonija« z dne 19. januarja je prinesel poročilo, o katerem trdi, da ga je dobil iz Sofije in da je ministrijski svet Bolgarije razpravljala o predlogu predsednika vlade Dimitrova o ustanovitvi federacije med Bolgarijo, Jugoslavijo in Albanijo. Bolgarska telegrafaska agencija je po-

novoustanovljene komisije Varnostnega sveta in pa komisije za atomsko energijo podlaga za izdelavo ukrepov za splošno ureditev in omejitve oboroževanja.

Po Gromikovem govoru je dal Varnostni svet na glasovanje načrt sklepa po točkah. Uvodni del in prvi dve točki so bili soglasno sprejeti. Pri glasovanju o tretji točki sta se delegata Sovjetske zveze in Poljske vzdržala glasovanja.

Varnostni svet je na seji 13. februarja v celoti odobrila načrt sklepa o izvajanju resolucije Generalne skupščine z dne 14. decembra 1946. leta o splošni ureditvi in zmanjšanju oboroževanja. Delegat Sovjetske zveze ni glasoval, ker so bile sprejete v sklep Varnostnega sveta točke, ki so v nasprotju z resolucijo Generalne skupščine z dne 14. decembra 1946. leta.

oblašena najbolj kategorično demantirati to tendenciozno poročilo, ki ima namen sejati intrige. Ministrijski svet ni imel nikoli take seje in predsednik vlade Georgij Dimitrov ni nikoli stavil predloga o ustanovitvi federacije, ki bi obsegala Bolgarijo, Jugoslavijo in Albanijo ali pa predlog balkanske federacije kakršne koli sestave.

Veličasten sprejem posmrtnih ostankov V. Glunčiča

Nad 25.000 ljudi mu je v Splitu izkazalo zadnje čast

Split, 16. febr. Parnik »Heregovina« je večeraj jutraj pripeljal v Split posmrtno ostanke Vika Glunčiča, vršila dolžnosti generalnega konzula FLRJ v Neaplju, ki so ga bili pred 20 dnevi omorili četniški zločinci.

Nad 25.000 ljudi se je zbralo na obali in v neposredni bližini, da bi izkazali zadnje čast Viku Glunčiču, ki so ga zahrbtno omorili pri izvrševanju njegove dolžnosti.

Na pomolu so bili: minister za delo zvezne vlade Vika Krstulović, pooblaščen minister vlade FLRJ v Parizu Mate Jakiš, minister za pravosodje vlade LR Hrvatske Nikola Sekulić, admiral Jostip Černi, generalmajor Gligo Mandić, predstavniki množičnih organizacij, ožja rodbina Vika Glunčiča in množice ljudstva.

Ob pomolu so bili položeni neštivilni venči. Med njimi so bili posebno lepi venči: zvezne vlade, vlade LR Hrvatske, ministrstva za zunanje zadeve FLRJ, oblastnega ljudskega odbora, oblastnega odbora Ljudske fronte, mesta Splita in drugi. Na vseh poslopih v pristanišču in v mestu so bile izobešene zastave, zavite v črn flor.

Ob zvokih žalne koračnice so prenesli krsto s posmrtnimi ostanki Vika Glunčiča iz ladje na katafalk, ki so ga postavili na obrežju. Na obali je stala častna četa, ki je izkazala čast posmrtnim ostankom, državne in sindikalne zastave so bile spuščene na pol droga.

Krsto je preneslo na obalo 6 oficirjev jugoslovanske vojsne mornarice in 6 predstavnikov množičnih organizacij. Častno stražo ob odru so tvorili oficirji jugoslovanske vojsne mornarice in vod mornarjev s predstavniki antifašističnih organizacij in vojnimi tovariši Vika Glunčiča.

V imenu Prezidija Ljudske skupščine je govoril minister zvezne vlade Vika Krstulović.

Poslovične besede ministra Krstulovića.

»Minilo je dvajset dni, odkar je bil zahrbtno umorjen Viko Glunčič. Njegovo truplo je v tem trenutku pred nami na tleh naše domovine, ki jo je on tako goreče in patriotsko ljubil in za katero se je boril in žrtvoval z vsemi svojimi silami. Dovolite mi, da se poslovim v imenu zvezne vlade in Prezidija Ljudske skupščine FLRJ od pokojnega Vika Glunčiča.

Ob tej priliki bom povedal nekaj besed v zvezi s tem gnusnim zločinom, storjenim nad uradnim predstavnikom naše države.

Tovariši in tovarišice! Znano je dejstvo, da se je bilo že pred tem krvavim zločinom odigralo več zahrbtnih napadov na predstavnike naše države. Napadali so bili izdajalci in zakrknjeni zločinci, ki so se do vratu omadeževali s krvjo naših žena, otrok, starčkov itd. Do takih napadov je prišlo tudi v Kairu, Trstu, Gorici, itd. Niti eden od teh zločincev se do danes ni zaradi tega zagovarjal. Vsi ti zločinski napadi, pa tudi ta, ki je zbudil nepopisno ogorčenje in odpor pri vseh narodih Jugoslavije in pri mednarodni demokratični javnosti, so se zgodili v navzočnosti odgovornih voditeljev in predstavnikov anglo-ameriških vojaških oblastev. Storili so jih zakrknjeni in krvočisti četniki in ustaški zverine, ki so bili v službi svojih novih gospodarjev. Še več! Ti ljudje uživajo njihovo polno varstvo in podporo, nosijo njihove uniforme, dobivajo njihove redne obroke in plače, oni pa jih ščitijo pred izročitvijo naši državi, kjer naj bi odgovarjali za svoja grozovita in neštivilna zločina, zagrješena med osvobodilno vojno v družbi okupatorjev.

Tovariši in tovarišice! Ta nezlišani krvavi zločin ni samo zločin nad eno ali dvema uradnima osebama neke države. To je zločin zoper našo državo — FLRJ — to je zločin zoper vse narode Jugoslavije.

Za to krvavo zločinstvo niso odgovorni samo storilci, ampak so v prvi vrsti v celoti odgovorni njihovi pokrovitelji, to je anglo-ameriška vojaška oblastva oziroma njihovi predstavniki, ki so bili pri tem navzoči.

Politika ščitenja in podpiranja zakrknjenih vojnih zločincev, ki jo izvajajo anglo-ameriška vojaška oblastva, ni naperjena samo zoper FLRJ. Naperjena je tudi zoper vse demokratično in mirolnično dežele, konkretno pa je naperjena tudi zoper korist angloškega in ameriškega naroda. Namen te politike je izigravanje sklepov medzavezniške protihitlerjske koalicije.

Politika naše države glede vprašanja vojnih zločincev je dosledna in načelna. Drži se sklepov, ki so jih sprejeli zaveznički glede vojnih zločincev in hujskačev, da bi se utrdil dolgotrajen in pravičen mir na svetu. Zato protestirajo naša država in naši narodi najodločneje zoper tako politiko, kakor jo izvajajo anglo-ameriška oblastva. V interesu miru zahtevamo odločno, da naj končno preneha ta politika. Naša država in naši narodi zahtevajo brezpogojno izročitev vseh vojnih zločincev, ki naj se izroče ljudskim sodiščem. Ta naj jim sodijo za vsa zločinstva, ki jih imajo na svoji zakrknjeni in krvavi vesti.

Naši narodi zahtevajo tudi to, da se vsem zapeljanim in nasilno odvdenim preko mej naše dežele omogoči vrnitev v domovino in k njihovim ognjiščem. Naša država jih zahteva in prikačuje kot svoje sinove. Naša država in naši narodi zahtevajo, da morajo odgovarjati vsi ti isti poveljniki in predstavniki angloameriških vojaških oblastev, ki ščitijo vojne zločince ter kršijo in izigravajo medzavezniške obveznosti.

Tovariši Viki! Padel si pri opravljanju svoje težke in odgovorne dolžnosti za blagostanje in napredok svoje dežele. Padel si pod krvavimi rokami izdajalcev in klavev naših narodov, ki so po zrušenju Hitlerjeve Nemčije našli svoje zosodržarje in so pripravili v njihovo korist počenjati taka zločinstva.

Tvoja junaska smrt je globoko pretresla srca naših narodov, hkrati pa je opomin in primer, kaj bi bilo z našimi narodi, če bi se v naše deželo vrnilo staro stanje, ki so si ga želeli in si ga še danes žele izdajalci naših narodov, četniki in ustaški vojni zločinci ter njihovi novi gospodarji.

Tovariši Viki! Ti si danes mrtov. Pred tvojimi narodi počivaš na tleh svoje junaske domovine, ki si jo neizmerno ljubil, za katero si se boril in na kraju dal svoje življenje. Danes odhaja k velikim družinam junačkov-borcev, vdanih in zvestih sinov naše domovine. Na njihovih kosteh in grobovih je zgrajena ta domovina, iz njih bodo črpali današnji in prihajajoči rodovi nove sile, tu se bodo učili in umirali za svoj narod, za svojo rodno grudo.

Govor ministra Sekulića.

V imenu vlade LR Hrvatske je govoril minister za pravosodje Nikola Sekulić, ki je med drugim rekel:

»Z isto neustrašenostjo, s katero se je tovariš Viko Glunčič odlikoval v vojni zoper italijanske imperialiste, z isto poštenostjo, ki jo je pokazal Viku Glunčič in ves naš narod, ko je šlo za obrambo svobode naše domovine, je tovariš Viko Glunčič zastopal pravice naših narodov pri anglo-ameriških vojaških oblastvih, ko je šlo za to, da bi se izpolnili sklepi voditeljev protihitlerjske koalicije o izročitvi in kaznovanju vojnih zločincev.

Tovariš Viko Glunčič je veroval izjavi angleškega poveljnika taborišča glede njegove osebnosti in se je odpravil, da bi izpolnil svojo dolžnost. Za četniške zločince značilno zločinstvo nad tovarišem Vikom kaže, kako je izpolnil svojo obveznost in dolžnost nasproti predstavniku naše države angleški vojaški poveljnik.

Pri nadaljevanju svojega govora je minister Sekulić rekel, da tu ne gre za ravnanje posameznega vojaškega poveljnika, ampak za račune mednarodne reakcije, ki hujska na vojno in organizira teroristične akcije. Poudaril je nato, da je zločinstvo v Neaplju posledica politične te krugov, da ustaški in četniški zločinci uživajo njihovo varstvo in da prav ti sovražniki miru in demokracije dopuščajo izvajanje terorja nad osebami, ki bi se rade vrile domov. Glede odgovornosti za storjena zločinstva je minister rekel:

»Anglo-ameriška vojaška oblastva so v celoti odgovorna za vsa zločinstva vojnih zločincev, ki jih ona ščitijo. Odgovorna so za ohranitev miru in za neizpolnitev moskovske deklaracije in drugih deklaracij, ki so mobilizirale milijone in milijone svobodoljubnih narodov

za boj zoper fašistično nasilje in zoper imperialiste.

Minister je poudaril, da so britanski poveljniki odgovorni za zločinstvo nad tovarišem Vikom Glunčičem in nadaljeval:

»Naši narodi in vsi svobodoljubni narodi zahtevajo, naj preneha izigravanje sklepov, ki so jih sprejeli vsi zaveznički med vojno, naj preneha dajanje zaščite vojnim zločincem. Zahtevajo spoštovanje demokratičnih in nacionalnih pravic, ki so bile izvojevane v vojni zoper hitlerjski imperializem. To ne more ostati in ne bo ostala samo želja. Te zahteve pomenijo obrambo miru in neodvisnosti naše države in drugih svobodoljubnih narodov, obrambo naše demokracije in vseh velikih pridobitev našega osvobodilnega boja, za njimi pa stoji vse naše ljudstvo, ki je v pretekli vojni pokazalo, da je nepremagljivo, če gre za vprašanje obrambe dežele in neodvisnosti domovine.

Zločinstvo v Neaplju je zadelo vse naše ljudstvo. Bolečina vseh britanskih narodov Jugoslavije ni prav nič manjša od bolečin hrvatskega naroda. Preziranje in ogorčenje nasproti četniškimi zločincem in njihovim varuhom polni srca in misli vseh državljanov FLRJ.

Na koncu svojega govora je minister rekel:

»Vse zločinske intrige reakcionarnih klik bodo samo povečale naše napore pri izgraditvi naše dežele pri krepitvi enotnosti in pri vztrajanju v neomajni volji, da se postavimo nasproti vsaki protiljudski in sovražni tendenci, pa naj bi prišla s katere koli strani. Pod modrim vodstvom tov. Tita bomo šli naprej brez strahu, zavedajoč se naše moči, našega napredka in proevita. To je zaobluba narodov Hrvatske, Hrvatov in Srbov, nad grobom tovariša Vika Glunčiča, ki je dal svoje življenje za svobodo in obrambo pravice svoje domovine. Na tej poti ga spremljajo vsi resnično demokratični narodi. Ta pot bo prinesla poraz sovražnikom naših narodov, sovražnikom miru in demokracije.

Zločinstvo v Neaplju ne bo ostalo nezaknovano.

Slava tovarišu Viku Glunčiču, ki je dal svoje življenje za svobodo in veličino naše domovine!

»Slava Viku Glunčiču! — je zagrnelo iz tisočerih grl. Na obrazih ljudi pa se je zrcalilo sovraštvo do morilcev in vojnih zločincev, ki še vedno uživajo podporo reakcionarnih krogov v inozemstvu. Ko so izkazali čast pokojniku, se je na obali formiral velikanski spreved, ki je krenil proti mestu.

Truplo Vika Glunčiča bo ležalo v mestni posvetovalnici v Splitu. Danes ob 9. uri jutraj so prenesli njegove posmrtno ostanke v rojstni kraj, kjer bo pokopani.

O napadu na prostore jugoslovanske delegacije v Rimu

Beograd, 16. februara. Tanjug. V zvezi z interpelacijo skupine komunističnih poslancev v italijanski ustavodajni skupščini ob napadu na službene prostore jugoslovanske delegacije v Rimu, ulica Quintino Sella št. 56, in v zvezi z odgovorom, ki ga je dal podsekretar ministrstva za notranje zadeve g. Carpano, je Tanjug pooblaščen izjaviti sledeče:

1. Funkcionarji jugoslovanske delegacije, ki so stopili v poslopje 5 minut pred začetkom demonstracije, so dobro videli, da ni pred poslopijem nikake stráže za njeno varnost.

2. Jugoslovanska državna zastava je bila vsak dan izobešena na poslopiju, v katerem so pisarne jugoslovanske delegacije, in je bila izobešena tudi tega dne.

3. Demonstracija zoper Jugoslavijo ni bila slučajna, ampak organizirana.

4. Pri poskusu, da vdró v uradne prostore, so demonstranti razdeljali ograjo, razbili okna na stopnišču in podrli vhodna vrata. Šele po vseh teh napadalnih dejanjih je straža izstrelila 10 strelov v zrak. S tem je hotela samo preplášiti demonstrante, da bi opustili svoje namere.

5. Ko je po končani demonstraciji prišel na kraj dogodka šest policije, je izjavil, da so pričakovali takih demonstracij samo zoper velike sile, ne pa tudi zoper Jugoslavijo. Iz tega jasno sledi, da policijska oblastva niso storila potrebnih ukrepov za zavarovanje poslopja, v katerem so uradni prostori jugoslovanske delegacije v Rimu.

Izjava ministra Jana Masaryka o francosko-češkoslovaški deklaraciji

Glavna tema: Kontrola Nemčije in varnost obeh držav

Praga, 16. februara. Dopisnik Tanjuga poroča:

Češkoslovaški zunanji minister Jan Masaryk je dal danes tole izjavo tujim in domačim novinarjem:

»Pri podpisu mirovnih pogodb v Parizu sva se jaz in državni sekretar dr. Vladimír Klementis, razgovarjala s predsednikom Francoske republike, predsednikom vlade in drugimi ministri. Rezultat teh razgovorov je skupna deklaracija, ki jo vam izročam.

Pomen te deklaracije je v glavnem v tem, da sta Francija kot zapadna in Češkoslovaška republika kot vzhodna sosedna Nemčije, življenjsko zainteresirani na tem, da bo v bodočih razgovorih o mirovni pogodbi z Nemčijo zagotovljena kontrola nad Nemčijo in varnost obeh držav.

Cepprav se stališči Francije in češkoslovaške vlade ne zlagata v določenih točkah nemškega problema, je vendar toliko skupnih interesov, ki bodo ravno s to deklaracijo postali predmet prijateljskih in za evropsko celino važnih razgovorov.

Današnja deklaracija in nadaljni razvoj razgovorov med Češkoslovaško in Francijo ne bosta v nobenem primeru kršila zavezniških obveznosti, ki sta jih prevzeli obe naši državi in prosim, da se bo o današnji deklaraciji govorilo v tem smislu. Minister Masaryk je nato v razgovoru z novinarji še enkrat poudaril, da deklaracija ni v nasprotju z obveznostmi Češkoslovaške proti Sovjetski zvezi, Jugoslaviji in drugim državam.

Skupna deklaracija, garancija miru in napredka

Praga, 16. februara. Dopisnik Tanjuga poroča:

Na tiskovni konferenci, ki so ji prisostvovali češkoslovaški zunanji minister Jan Masaryk, državni sekretar dr. Vladimír Klementis in francoski veleposlanik v Pragi De Jean, je veleposlanik De Jean poudaril dalekosežni politični pomen deklaracije, ki se sklicuje na deklaracijo z dne 22. avgusta 1944. leta, s katero je uničen Münchenski sporazum. Ta deklaracija je določila načela revizije obstoječih pogodb med Francijo in Češkoslovaško, namreč pogodbe o zvezi in prijateljstvu z dne 25. januarja 1924. leta in pogodbe z dne 16. oktobra 1925. leta, ki sta bili sklenjeni v okviru locarnskega pakta.

Veleposlanik De Jean je dejal, da smatra obe vladi, da je prišel čas, da se pogodbi iz leta 1924 in 1925 prilagodita novim razmeram in pa da se odstrani vse, kar ju omejuje v njihovi funkciji. Dalje je De Jean poudaril, da je smisel deklaracije, da se ta dva naroda, ki sta mnogo trpela in ki gojita medsebojno globoko spoštovanje, sporazumeta in odstranita iz svoje zgodovine žalostno poglavje, ki se je pričelo septembra 1938.

Prebivalstvo Slovenske Koroške

ima s krvjo svojih sinov in hčera napisano legitimacijo, da lahko zahteva prikliučitev FLR Jugoslaviji

Dunaj, 16. februara. Dopisnik Tanjuga poroča:

Koroški Slovenci so po svojih političnih, gospodarskih in vseh ostalih množičnih organizacijah razvili izredno živahno akcijo za prikliučitev Slovenske Koroške k FLRJ. To akcijo vodi OF za Slovensko Koroško ob podpori Kmetске zveze za Slovensko Koroško.

Izdana je bila vrsta proglašev koroškim Slovincem in prirejeno dvomešno tekmovanje. Poslali so tudi brzojavke in pisma šefu jugoslovanske delegacije v Londonu dr. Vilfanu in namestnikom ministrov za zunanje zadeve v Londonu. V njih opisujejo stoletno trpljenje koroških Slovincov pod tujo avstrijsko oblastjo, ki si je na vse načine in z vsemi sredstvi prizadevala, da bi jih odtrgala od njihovega naroda in germanizirala. Njihovo trpljenje in njihove muke so dosegle svoj višek med nacistično vladavino v Avstriji. Nacistične metode uporabljajo proti njim tudi danes po fašističnem porazu.

Kljub temu se koroški Slovenci niso vdali, ampak so se hrabro borili za uresničenje svojega stoletnega ideala — prikliučitve Slovenske Koroške k materi domovini. Ta borba je dobila vidnega izraza zlasti med narodnosvobodilnim bojem jugoslovanskih narodov zoper fašistične tolpe. V tem boju so koroški Slovenci, ki so se na ozemlju Avstrije edini borili zoper naciste, dali dragocene in krvave žrtve in si na ta način priborili pravico do prikliučitve k svojim bratom. V pismu na šefa jugoslovanske delegacije v Londonu dr. Vilfana poudarja Okrajni

odbor OF za Celovec — desni breg, da so zahteve, ki jih je dr. Vilfan postavil v Londonu, zahteve vseh koroških Slovincov, ki so sestavni del slovenskega naroda. Pismo navaja, da so avstrijska oblastva prepovedala antifašistične organizacije koroških Slovincov in da dnevno vrše hišne preiskave in zapirajo slovenske rodoljube.

V pismu Kmetске zveze za Slovensko Koroško na namestnike ministrov, za zunanje zadeve v Londonu obojajo namere reakcionarnih vladnih krogov v Avstriji, ki hočejo lažljivo pokazati položaj koroških Slovincov v Avstriji. V pismu je tudi rečeno, da nista mogla niti nasilni plebiscit iz leta 1920 niti krovni plebiscit iz leta 1942 in 1943 zломiti borbenega duha koroških Slovincov. Prebivalstvo Slovenske Koroške se je borilo s puško v roki skupaj z ostalimi jugoslovanskimi narodi zoper fašizem in za prikliučitev k novi Titovi Jugoslaviji.

Pismo se končuje z naslednjimi besedami:

»Celokupno antifašistično prebivalstvo odločno zahteva prikliučitev Slovenske Koroške k FLRJ. Za to izjavo imamo legitimacijo vsega kmetskega prebivalstva, legitimacijo, ki je bila podpisana s krvjo slovenskih sinov in hčera. S to legitimacijo pozivamo vse zavezniške in svobodoljubne narode in njihove predstavnike, naj nam nudijo vso pomoč pri naših zahtevah pri vseh pogajanjih, ki se tičejo usode Slovenske Koroške.

Mi verujemo v zmago pravičnosti, ki smo si jo sami priborili s puško in krvjo.

Uprava italijanskih železnic še vedno odvaža železniški material s severne postaje v Gorici

Trst, 16. febr. Dopisnik Tanjuga poroča: Uprava italijanskih železnic še vedno odvaža železniški material in druge predmete z goriške severne postaje, ki bo pripadala Jugoslaviji. Material je last tamkajšnjega železniškega parka in velik del je tudi vojni plen JA. V zadnjem tednu so Italijani odpeljali s te postaje en vagon jeklenih plošč, ki so ga odpravili v Verono, 50 stotov karbida in velike količine stekla za okna. V Videm so odpeljali 40 vagonov, plen JA. Poleg drugih vagonov in raznega mate-

riala so v zadnjih dneh odpeljali s svetogorske postaje na južni kolodvor v Gorici, ki bo pripadel Italiji, vso opremo in pohištvo iz postajnih uradov.

Prebivalstvo, ki vidi vse to ropanje narodne imovine, je že večkrat opozorilo zavezniške zasedbene oblasti v Gorici, naj preprečijo to nezakonito odvažanje materiala. Do sedaj se oblasti niso niti znele za prikožbe ljudstva, ki pa je sedaj pripravljeno braniti z lastnimi močmi nadaljnje ropanje narodne imovine.

Izrečena je sodba nad nacističnimi generali z generalnim polkovnikom bivše nemške vojske Aleksandrom Löhrom na čelu

Beograd, 16. februara. (Tanjug).

Danes ob 10. uri dopoldne je Vojaško sodišče v sestavi predsedujočega kapetana dr. Vuka Gučetića in sodnikov majorja Milana Radovanovića ter kapetana dr. Davida Friedricha — izrekli sodbo nad skupino Hitlerjevih generalov na čelu z Aleksandrom Leerom, generalnim polkovnikom bivše nemške vojske, ki so odgovorni za veliko število težkih zločinov, izvršenih od strani nemških enot na področju Jugoslavije od 6. aprila leta 1941 do konca vojne.

Na javni razpravi, ki je trajala od 5. do 13. februara 1947 je vojaško sodišče poslušalo obtožnico vojaškega tožilca Jugoslovanske armade podpolkovnika Zvonimira Ostrića, natančno zaslišalo obtožence ter branilce in ugotovilo, da so vsi obtoženci krivi neshtetih vojnih zločinov in to: Aleksander Leer, da je kot komandant nemškega zračnega brodogra organiziral leta 1941 letalsko vojno proti Jugoslaviji ter po Hitlerjevem ukazu »da naj bo Beograd z neprestanimi napadi razrušen«, ukazal teroristični napad na Beograd, ne da bi preje označil cilje napada.

Kot poveljnik 12. nemške armade je bil Leer do avgusta leta 1942 poveljnik za Jugovzhod, od meseca januarja leta 1943 do julija 1943 pa vrhovni vojaški poveljnik vseh nemških enot na ozemlju Grčije, Bolgarije in Jugoslavije ter so mu bile na ta način dobro poznane represalije, nasilne deportacije mirnega prebivalstva, kazenske ekspedicije in rekvizicije, ki so jih izvajali njegovi podrejeni poveljniki.

Cepprav se je obtoženi Leer med razpravo branil, da mu niso bila znana ta zverstva in čeprav je trdil, da je izdajal podrejenim poveljnikom ukaze za človeško postopanje z ujetimi partizani, je sodišče obrambo obtoženega Leera zavrnilo kot neumestno, ker je obstojala v nemški vojski takšna disciplina in da niso mogli biti eventualni prestopki kot na primer — izvrševanje ukazov — tolerirani.

Hans Fortner je kriv, da je kot poveljnik 718. divizije, a nato kot poveljnik vzhodne Bosne s svojimi navodili in ukazi vzpodbujal podrejene čete k zločinom. Pod njegovim poveljstvom so bile vse domobranske, ustaške, orožniške in policijske sile NDH na ozemlju vzhodne Bosne.

August Schmithuber, je poveljeval 14. polku zloglasne SS-divizije »Prinz Eugen«. Schmithuber je pozneje postal zaradi tega, ker je bil krvočlen in se je zelo izkazal pri izvrševanju množičnih pokoljev nad civilnim pre-

valstvom in pripadniki narodno-osvobodilne vojske, poveljnik divizije »Prinz Eugene«. Za časa akcij, ki jih je podvezmal s svojimi podrejenimi enotami je bilo ubitih mnogo ljudi, posebno žensk in otrok. Osebnje je izdajal ukaze za požiganje velikega števila vasi in za ubijanje celih družin.

Fritz Neidhold, poveljnik »vražje divizije« je izvršil v teku 4. ofenzive veliko število vojnih zločinov. Zakrivil je množične pokolje prebivalstva v vseh skoci katere so šle njegove čete. Ob tej priliki so pobili veliko število ljudi, potem ko so bili na grozovito način mučeni.

Josef Kübler, ki je kot poveljnik 118. lovske divizije sodeloval v ofenzivi, je osebno izdajal ukaze za pokolj ujetih in ranjenih partizanov. Samo v enem kraju so zverinski pobili 1200 ranjencev in težkih bolnikov, izmed katerih jih je mnogo ležalo na nosilnicah. Po zaključku 5. ofenzive so enote pod poveljstvom obsojenega Küblerja izvršile »čistilno akcijo« v Cetinski krajini ter so ob tej priliki pobili več kot 2000 moških, žensk in otrok, večino vasi pa do tal požgali.

Günther Trübkeit je bil poveljnik 750. polka v Küblerjevi 118. lovski diviziji. Vojski iz njegovega polka so v 5. ofenzivi in po njenem zaključku zakrivilo veliko število težkih vojnih zločinov s tem, da so ubijali, ropali in deportirali civilno prebivalstvo, njegovi zločini so bili posebno grozoviti na dalmatinskih otokih.

Adalbert Lončar je kriv množičnega streljanja več tisoč ljudi v Kragujevcu dne 21. oktobra leta 1941. Obsojeni Lončar je bil od februara leta 1942. do oktobra leta 1943. feldkomandant v Beogradu. V tem času je sam predlagal vojaškemu poveljniku, naj se izvaja množične represalije nad prebivalstvom Beograda.

Na ta način so zakrivilo vsi obtoženci kot naredbodavci in pobudniki zločinskih dejanj množičnega ubijanja civilnega prebivalstva žen in otrok, požiganj in uničevanja civilnih naselij, interniranja, mučenja, posilstev, ubijanja jetnikov in ranjencev, množičnega ropanja, predpisovanja kolektivnih kazni, posebno množičnih streljanj na podlagi represalij.

Sodišče jih je na podlagi člena 5, točke 3, zakona o kaznivih dejanjih proti narodu in državi obsodilo:

Schmithuber Augusta, Fortner Hansa, Neidhold Fritza, Kübler Josefa, Trübkeit Güntherja in Lončar Adalberta na smrtno kazen z obehšenjem, a Löhra Aleksandra na smrtno kazen z ustrelitvijo.

O decentralizaciji podeželskih naproz

Po temeljiti analizi splošne linije o decentralizaciji naproz, ki jo je podal predsednik vlade LRS tov. Miha Marinko, se postavlja pred naše združnike vprašanje, kako pristopiti h konkretnemu izvajanju decentralizacije naproz. Brez dvoma je pri tem treba premagati nešteto težav in se marsikje še sprašujejo, zakaj je to potrebno, kako naj k temu pristopimo, kje bomo dobili strokovnjake-knjigovodje, kako bodo te male zadruge sploh živele itd. Razume se, da pri takem malodušju ne more biti posebnih uspehov in je v tem malodušju nevarnost, da bodo te zmanjšane zadruge v enem ali drugem pogledu šepale.

Ko pristopimo k temu, zelo važnemu gospodarskemu delu, si ni mogoče misliti dobrih uspehov, ne da bi se ozirali na izkušnje množic in če po drugi strani ne bi imeli jasne perspektive, kako naj bo speljana celotna mreža maloprodajalnic v okraju. Popolnoma brezuspešno bi bilo če bi te stvari birokratsko reševali, brez dobre politične priprave, ne samo med združniki člani, pač pa med vsemi odraslimi prebivalci, kajti računati moramo s tem, da bodo postali člani tudi tisti, ki še niso vključeni v nabavno-prodajne zadruge, ako bodo spoznali koristi, ki jih ima vsak naš konsument od prave ljudske zadruga trgovine. Posebno velika koristi bo imelo podeželsko prebivalstvo, kjer bodo zadruge posredovale pri nabavi in odkupu kmetijskih pridelkov. V tem pogledu vlada med združniki še velika nejasnost in bo dobro izvršena reorganizacija naproz vsekakor pripomogla tudi pri organizaciji odkupov kmetijskih proizvodov.

Postavitev, ali boljše planiranje trgovske mreže po okrajih je nemogoče, če bi to prepustili samo naprozam. Prav tako je po drugi strani nemogoča praksa nekaterih okrajnih ljudskih odborov, ki se pri tem planiranj ne ozirajo na zadruge. Za dobro izvedbo decentralizacije naproz je potrebno najtesnejše sodelovanje vseh naproz v okraju in okrajnega ljudskega odbora. Nekateri funkcionarji, ki še niso zadosti dojele bistva načrtnega gospodarstva, še niso spoznali, da je pri določanju okolicev zadrug potrebna prava takrbna analiza, kot je bila potrebna pri upravnih teritorialnih razdelitvi naših ljudskih odborov in da je določevanje okolicev zadrug podvrženo različnim težavam. Pri določanju okolicev zadrug moramo upoštevati različne momente (prometne prilike, število prebivalcev, mesečni promet, število poslovalnic itd.) in zato določiti le okvirne smernice. Primerna, zmorna samostojnega življenja ter demokratično vodena zadruga na podeželju naj bi bila organizirana po sledečih glavnih načelih:

bodo preštudirali enotno, temu poslu primerno knjigovodstvo, ki ga bodo uvedli po vseh združnih. Tečaj se bodo udeležili tudi knjigovodje lokalnih državnih podjetij. Predavatelji bodo najboljši knjigovodje državnih in združnih podjetij iz njihovega okraja.

Prav tako so si dobro zamislili decentralizacijo naproz v okrajih Skofja Loka, Kočevje in Novo mesto. Slabo pa napreduje v okraju Ljubljana okolica, Kranj, Slov. Bistrica in v nekaterih drugih. (Pripominjam, da se le malo okrajev obrača po nasvetu na IZOS in da tudi ne pošiljajo poročil o izvajanju decentralizacije naproz in je zaradi tega težko pravilno oceniti položaj.)

Pri izvajanju decentralizacije naproz ne smemo pozabiti še na druge momente, ki vplivajo na poslovanje zadruge. Predvsem je skrbeti, da bodo brezhibno funkcionirala okrajna državna blagovna skladišča, ki bodo oskrbovala zmanjšane zadruge. V ta namen je potrebna najožja povezava med državnim skladiščem in zadrugami v okraju. Prav tako je treba še naprej povezati vse naproze z onimi državnimi veleblagovnicami, ki oskrbujejo zadruge s specialnimi predmeti, oziroma ki še niso po vseh okrajih postavile svojih skladišč. Tu pridejo v poštev: železnina, čustek, galanterija i. t. d.

Brez dvoma bo tudi potreben v okraju nek medzadružni odbor (agentura), ki bo skrbel za brezhibno oskrbovanje zadrug z industrijskimi proizvodi in se bolj za zbiranje oziroma za organizacijo zbiranja kmetijskih proizvodov. Tu pa niso mišljene neke okorne blagovne, centrale, ki bi imele velik birokratski aparat in svojo posebno skladišča, nego bo zadostovalo nekaj sposobnih ljudi, ki naj to delo samo usmerjajo in se pri tem mogoče poslužijo one naproze, ki je na sedežu okraja, tako z izrabo prostorov, kakor tudi za event. razdeljevalnico manjših, redkih predmetov oz. pošiljk.

S tem so nakazane samo okvirne smernice za decentralizacijo podeželskih naproz in bo brez dvoma še ogromno stvari, ki bodo vplivale na to delo. Prav zaradi gospodarske važnosti in zaradi velike kompliciranosti je priporočljivo, naj se ne izvaja decentralizacija površno in z nepotrebno živhravostjo, pač pa z dobro pripravo, tako od strani vodilnih funkcionarjev zadrug in I.O. kot s temeljito politično pripravo med množicami. Najboljše je, da se izvaja decentralizacija postopoma, t. j. danes se odepri od nekdanje velike naproze ena samostojna manjša zadruga, ko je ta urejena, druga itd. Pod nobenim pogojem pa ne smemo izvajati tega dela anarchično, temveč s skrbnimi tehničnimi in političnimi pripravami. Ob ustanovitvi, sprejetju pravil itd. odločajo edino člani zadruge in niče drugi. Edino tak postopek je v skladu z zakonitostjo in našo ljudsko demokracijo.

Strie Fran.

Delovni kolektiv na Jesenicah v največji meri skrbi za delovno varnost

V letu 1946 je bilo v jeseniški železniški velik število lažjih in težjih obratnih nesгод. Ker te nesreče nujno povzročajo molnje v rednem obračovanju in zmanjšujejo produktivnost tovarne, so sindikalni funkcionarji in ravnateljsko tovarne začeli študirati vzroke, zaradi katerih so nezsode tako številne.

V preteklem letu je imela železnica povprečno 20 nesreč dnevno. Po statistiki je bilo ugotovljeno, da je vsak četrtil delavec v preteklem letu potreboval zdravniško pomoč, pri čemer so se pojavljali tudi veliki stroški. Največ nesgod je imel vroči obrat in nočna izmena. Ker je bilo 50% poškodb samo na rokah, so za pravilno rokovanje nujno potrebna zaščitna sredstva, to je ročno usnje. Jeseniški kovinarji se prav dobro zavedajo, da so tovarniški obrati preveč stisnjeni, kar je tudi vzrok nesreč, da

bo potrebno njihovo tovarno razširiti in modernizirati, kar po prvem letu svobode še ni bilo mogoče. Veliko število nesgod pa je kriva tudi lastna malomarnost in nepoučenost. Zato bo vodstvo tovarne izboljšalo organizacijo varnostne službe, vzgajalo kader reševalcev, ki bo znal pravočasno opozarjati na nezsode, predvsem mlajšo delovno silo, ker je bilo prav pri začetnikih največ poškodb. Skrbeti bodo za stvarilne deske, ki bodo na vsakem nevarnem mestu opozarjale kovinarje na pahljivost in podvojeno budnost. Uprava podjetja pa je podvela še vse potrebne korake, da se na nevarnih delovnih mestih napravijo potrebne varnostne naprave in poskrbel, da dobi delavstvo zadostno količino raznih zaščitnih sredstev.

Tesno sodelovanje uprave podjetja in kolektiva za delovno varnost pri sindi-

Bulgakov „Novi dom“ v celjskem ljudskem gledališču

»Vemo, kaj je v Franciji naredila Voltairjeva satira.«
Pavšek, Prešernov cenzor.

Celjsko ljudsko gledališče je po uspehi predstavi Kreftovih »Celjskih grofov«, po »Maturci« in po »Snagničici« v Prešernovem tednu postavilo na oder komedijo Bulgakova »Novi dom«, prvo sovjetsko dramsko delo na celjskem oderu. Ta in oni je menil, da je to tvegan poizkus, češ, da naša publika še ne more umeti bistva take umetnosti in je zato ne more presaditi v svojo duševnost. Nekateri so se ob imenu Bulgakova spomnili na silno zgodovinsko dramo o Moliereu, ki so jo kot študentje gledali, kako je cenzorju ušla na deske ljubljanskega gledališča in z njih vrgla v avditorij strastno in premišljeno obsodbo političnega katolicizma, razgalila smrad inkvizicijskih gradob in bridki usodi Moliere, človeka in umetnika. V Ljubljani je igral Moliere Levar, v Moskvi Moskvin. V Ljubljani je zaradi Moliere Ehrlicheva »Straža« od togote tiščala pena, a kar se je posrečilo pariškemu škofu v 17. stoletju, to se tedaj ljubljanskemu ni.

Nikoli še ni imela književnost tako odgovornosti pred čitateljem kakor jo ima danes naša, je rekel Gorki na kongresu sovjetskih pisateljev 1. 1934, »mi smo učitelji življenja.« S to mislijo sem šel gledat »Novi dom« radoveden, kako se bodo na celjskih deskah snikali v njem stari in novi ljudje, še bolj pa, kako bomo ob njih pomerili sebe, naš čas in naše probleme.

45.000 mladincev iz Bosne in Hercegovine bo gradilo progno Samac—Sarajevo

Sarajevo, 16. februarja. Iz LR Bosne in Hercegovine bo odšlo na progno Samac—Sarajevo 45.000 mladincev, kar pomeni, da bo odšel skoro vsak peti mladinec. Teh 45.000 mladincev bo treba dobro oskrbeti, za kar morajo poskrbeti vse množične organizacije, zlasti pa mladinske. Pri izbiranju kadrov za mladinsko progno izbirajo samo najboljše mladince iz Bosne in Hercegovine.

Iz osiješkega okrožja se je prijavilo trikrat več mladincev kot so računali

Osijskega, 16. februarja. Tanjug. Mladina osiješkega okrožja se je obvezala na nedavnem okrožnem zborovanju, da bo poslala na mladinsko progno Samac—Sarajevo 11 brigad z 2700 mladinci in mladenkami. Takoj po tem sklepu se je mladina pričela prijavljati za odhod na progno. Število do sedaj prijavičenih pa je trikrat večje, kakor so računali. V samem Osijeku se je za prvo izmeno javilo trikrat več mladincev, kakor so računali. Tak je položaj tudi v vasi Palati v osiješkem okraju, a mladina Slavonske Požege se je obvezala poslati trikrat več mladincev, kakor pa so prej nameravali. Tu di mladinci, ki so zaposleni na državnem posestvu Belje, bodo poslali trikrat več mladincev, kakor je bilo določeno prej.

»Nikoli še ni imela književnost tako odgovornosti pred čitateljem kakor jo ima danes naša«, je rekel Gorki na kongresu sovjetskih pisateljev 1. 1934, »mi smo učitelji življenja.« S to mislijo sem šel gledat »Novi dom« radoveden, kako se bodo na celjskih deskah snikali v njem stari in novi ljudje, še bolj pa, kako bomo ob njih pomerili sebe, naš čas in naše probleme.

Stari Zjabiljkovi, ki ga je igral Sedej, predstavlja malomeščana, ki kot blagajnik trupa kolaboracionira z novo sovjetsko oblastjo, ki komaj tak, da se doma odpošije od politike, ki je vedno pripravljen prevodnik reakcionarnega duha. Smešen je, a tudi hudoben, omejen, slep in gluh za velike stvari, pa tudi domišljav, spletakar in babjek. Sedej je oblikoval to vlogo z veliko izrazno močjo. Po vlogah, v katerih sem ga do sedaj gledal, nisem mislil, da ima tak obseg. Njemu obratni boljša in močnejša polovica, ki jo je s pravo mero in okusom podala Helena Rajhova, ima približno iste poteze, samo da je zraven še pretirano strmežljiva in trmasta. Oba predstavljata tisto vrsto ljudi, ki po Leninu sestavljajo omejujoči element, odtrgan od osnovnih plasti ljudstva, vedno na begu pred resničnimi življenjskimi potrebami naroda, duhovno najbednejši element, nesprejemljiv za napredne ideje. Taki malomeščani so povsod; Sedej in Rajhova sta idejo komedije s svojo kreacijo poštemo podprla. Njuna otroka, Žorž, izraziti oportunist, ki jemlje komosolkovo zato, »da bo vsaj en partije v familiji« in Serafina, površno zaščitna kokota, sta bolj silnuteji kot polnoletni osebnosti. Posebno velja to za Serafino, po zemini hrepenečo malomeščanko.

Žorža je zadovoljivo podal v stilu namovščene snode, na dan omejenega filistra Čuk, Serafina pa brez domišljije in domislekov Ljupčičevka. A brez teh pri tej vlogi ne gre. Prepričan in ogled nas je s svojo igro Pere, ki je igral s čustvom in rutino Fedosejeva.

Komsomolci predstavljajo drugi breg: pozitivni nosilci ideje drame so, zidarji novega sveta. Mikavnost komedije je ravno v tem, da jih ne gledamo v široki areni življenja, marveč v zatišu doma, v zasebnem življenju. Tu, v sobi za skupno uporabo udarita »drug na drugega dva svetova, stari in novi. Tu na videz

kakor bo brez dvoma ustvarilo vse pogoje, da se število nesreč v veliki železnici znatno zmanjša. To je še posebno nuno sedaj, ko stofimo na pragu nove petletke, ko bo morala prav teška industrija pokazati največji ustvarjalni polet. V tem pogledu smo prepričani, da bodo jeseniški kovinarji kmalu dosegli lepe uspehe.

Režiral je delo Fedor Gradišnik, ki se bliža pedesetletnici odrske delavnosti. Z njemu lastno rutino je izdelal prizore, pravilno poudaril dramski spor in njegovo perspektivo in se z veliko ljubeznijo posvetil posebnim igralcem. Tako je idejno delo kakor na dlan pred nami. Prav je, da smo videli »Novi dom«. Delo nas silni, da mislimo, da primermimo in da se odločimo. In »kar nas dobrih je ljudi«, se odločimo za tiste ki na odru zmaga. To je za Gradišnika lepo zadoseženje, saj je dostje režiral pred vsem deli, v katerih se je človek 19. stoletja upri družbi in državi. Tam je imel opravka z »odvisnišiči ljudmi, tu z novimi, ki so začitili v sebi moč, katera »resnično spreminja svet. te.

I. Sinicin: »Bravo Amerika, to je tvoja civilizacija!«

(Pismo iz Šanghaja)

Restavrater je stopil k mornarjem in jih vljudno prosil, naj odidejo. Mornarji so pa samo čakali na to. Posoda je odletela na tla, miza so bile takoj prevrnjene. Stoli so začeli leteti v goste. Dva mornarja sta potegnila revolverje, so prebrnila k blagajni in prisilila blagajnika, da jima je oddal izkupiček. Potem pa so mornarji z vzklikom: »Vse je v redu! Drobšč iz debelega denarja smo dobili!« zapustili restavraterjo.

Vprašali smo restavraterja, zakaj se ne obrne na policijo. Mož je samo zamahnil z roko:

»Policaji se ne dotaknejo Američanov.«

»Pa bi se obrnili na sodišče,« — smo mu svetovali.

V odgovor je restavrater skomignil z ramenj čes, tudi to bi bilo zaman.

Nekaj dni kasneje sem bil priča drugemu divjemu prizoru, ki je značilen za vedenje ameriških vojakov v Šanghaju. Bilo je pozno zvečer. Po Seymour-roadu so se majali trije ameriški vojaki. Po drugi strani ulice je vlekel kuli svojo dvookolico in se oziral po potnikih.

Američani so opazili Kitajca in začeli so ga zmerjati. Ko je bila zaloga njihovih pskov izprazna, so se hoteli voziti. Sedli so v dvookolico, kjer je prostora samo za enega človeka, in veleli rikšiju, naj jih vozi. Kitajec jih je lepo prosil in dokazoval, da treh ne more peljati. Toda so vojaki izstopili, prevrnili dvookolico in jo razbili. Rikša je hotel zbežati, pa so ga Američani dohiteli in začeli pretepati. Rikša je začel kričati. Vojaki so izpustili nesrečnika, ko pa je začel znova bežati, je jeli metali za njim kamenje. Kitajec je padel. Zadovoljni Američani so med glasnim prepevanjem nadaljevali svojo pot.

Pretepenega rikšija sem odvedel v bolnico. Toda tam ga niso hoteli sprejeti, dokler ni naprej plačal pristojbine za zdravljenje — tak je red. Brez tega ne sprejmejo bolnika, pa naj bo še tako težko bolan. Spomnil sem se na bridko šalo šanghajskih revežev, ki pravijo, da jih stane smrt več, kakor življenje.

Podobni incidenti se dogajajo v Šanghaju vsak dan. Američani pretepati rikšije zato, ker zahtevajo plačilo za svoje delo, ali ker po njihovem mnenju ne teče dovolj hitro in končno tudi zato, ker jim je to v zabavo.

Rikša je konj v človeški podobi. V Šanghaju jih je na tisoče. Na vsem Kitajskem jih je baje štiri milijone. Napredni Kitajci smatrajo ta poklic za narodno sramoto. In res, rikša je tu v položaju živila. Sodišče zaradi pretepanja rikšija nikogar ne kaznuje.

Rikša zasluži tako malo, da skoraj nobeden ne more kupiti lastne dvokolice. Zato si rikša izposodi vozček od bogatega podjetnika in mu plačuje za njegovo uporabo večji del zaslužka.

Rikša se nikoli do sitoga ne naje. Da bi mu moči ne opešale, požre na dan nekaj okrepčevalnih tablet, čisto kar spotoma. Ni čuda, da dela 5—8 let, potem pa je invalid.

Nedavno je Čangkaizsek izjavil, da bo v prihodnjih treh letih likvidiral poklic rikšijev. Ta izjava je vzbudila veliko nezadovoljstvo med podjetniki, ki izjemajo iz rikšijev masne dohodke. Nekj rikša, s katerim sem govoril o tem načrtu, je pripomnil:

»Toda, če bodo prepovedali moje delo, bom umrl od lakote. Na Kitajskem je že tako mnogo nezaposlenih in beračev.«

Sanghaj je mesto kontrastov. Tu vi-

diš dvajsetnadstropna poslopja v centru mesta in cele okraje bednih kolib v kitajskih okrajih Jan-ši-pu, Če-paj in Nandao. Po ulicah hodijo bogato oblečeni »belec« dame in gentlemeni (v Šanghaju živi okrog 80.000 Evropejcev) mimo kitajskih revežev, ki s capami komaj zakrivajo svojo goloto. Tu na stotine ljudi dobesedno umira od lakote, poleg razkošnih restavraterij.

Nikjer nisem videl tako kričočega nasprotja med bogastvom in revščino, kakor v Šanghaju. Na Yets-roadu, Nanking-roadu, Babling well-roadu, Rue de Consulat, Avenue Joffre, Avenue Petain (v Šanghaju je tudi taka ulica) stoji krasne vile in dvorci, polni najrazličnejšega blaga, restavraterije z nankinško, pejpitško, šanghajsko, južnokitajsko, evropsko in drugimi kuhinjami.

Komaj pa stopiš nekaj sto korakov iz teh okrajev na obročje Vanku, se ti pokaže pretresljiva slika. Tu so plavalnja »stanovanja« šanghajske revščine. Ljudje žive v čolnih (džonkih), privezanih k bregu, ali pa plavajočih po rekli. V teh kitajskih ladjicah s ploščatim dnom prebivajo 1—4 družine, možki, ženske, stari in otroci. Pozimi je v džonki mrzlo, poleti vlažno, skozi vse leto pa enako umazano.

Ljudje se rode, žive, bolehaljo in umirajo v džonki, ki se podreduje od očeta na sina. Pičlo odmerjeni vsakdanji kruh si služijo s tem, da prevažajo poleti potnike ali tovare. Vse življenje pa gladujejo in napadajo jih vse bolezni, poznane in nepoznane. Še vedno se dogaja, da vržejo v džonki rojeno deklico, takoj v vodo, samo da so pri skledj; ena usta manj.

Poslovni center Šanghaja je Nanking-road. Tu so pisarne največjih inozemskih in kitajskih trdki, velika trgovska skladišča in največje trgovine.

Skladišča in police so polne ameriškega blaga. Izkorščajoč načelo enakih možnosti in vrata na Kitajsko, ki so si jih odprle same, so Združene države

Amerike preplavile kitajski trg s svojim blagom od šivank do avtomobilov. ZDA dobesedno davijo kitajsko industrijo, ki seveda ne more konkurirati ceneni ameriški standardizirani proizvodnji. Zelo redka kitajska podjetja, ki so po umiku Japoncev obnovila proizvodnjo, ne vzdržijo konkurence z ameriškim trvdkami in zapirajo svoje lokale. Kitajski podjetniki se lotevajo uvozne trgovine.

V Šanghaju cvete spekulacija, na črni borzi je polno blaga, pokradenega iz UNRRA-inih skladišč in vtihotapljenega čez mejo. S tihotapstvom se pečajo predvsem ameriški mornarji — vojne in trgovske mornarice. Kitajski carinski uradniki znajo pri pregledu ameriških ladjih pravočasno zatisniti oko, za kar prejema strogojajoč nagrado. Kitajski demokracijski tisk se zgraža nad tem, toda zgražanje nič ne pomaga. Korupcija in podkupovanje sta tako globoko vkoreninjena, da lahko dosežeš tu za denar vse in se izogneš kazni za vsak zločin.

V Šanghaju cvete banditizem. Napadi na ulicah, oboroženi ropi in uboji so vsakdanji pojav. Sodišča so preobložena z delom.

Japoncev zdaj v Šanghaju ni. Med japonsko okupacijo jih je bilo tu nad sto tisoč. Zavzemali so najlepša poslopja in stanovanja v bivšem Mednarodnem settlementu in bivši francoski koncesiji. Angleži in Američane so pregnali iz teh okrajev in jih zaprl v koncentracijska taborišča v predmestjih Šanghaja. Po kapitulaciji Japonske so vse v Šanghaju naseljene Japonce polovili in prignali v okraj Hong-kong, ki je dobil ime Mall Tokio. To velikansko koncentracijsko taborišče se je izpremenilo — kar se zdi čudno — v kraj zelo živahne trgovine. Zaprti Japonci so na debelo prodajali med vojno naropane dragocenosti in sklepali trgovske kupčije.

Pol leta po kapitulaciji je bilo to japonsko prebivalstvo evakuirano iz Šanghaja. Toda stotine japonskih agentov — vantisnjejecev — še vedno zavzema v šanghajskem občinskem svetu, po carin-

skih uradih, bankah in založbah visoke položaje. Policaji so še vedno skoraj sami vantisnjejevci. Le-ti vodijo tudi na pol fašistični kuomin-tangovski mladinski korpus »Sanmituč«, čigar naloga je, da razganja delavske demonstracije, razbija stavke in obračunava z naprednimi elementi. Na to, da bi kaznovani izdajalske vantisnjejevce in jih pognali iz vladnih ustanov, ne mislijo niti kuomin-tangovski, niti ameriške oblasti.

Edino kulturno razvedroje v Šanghaju je kino. Mesto ima sicer operno gledališče, toda predstave v njem so navadno enkrat na mesec in prostora je samo za 600 ljudi. V kinematografih prikazujejo izključno ameriške filme, večinoma puštojske.

Ameriški mornarji in civilisti se zabavajo navadno po restavraterijah, točilnicah in kabarejih. Pogosto pa prirejuje zabave, ki so grobo zasnehoavanje in žalitev Kitajcev in njihovega človeškega dostojanstva. Tako so nekoč priredili v Šanghaju tekme kulijej — »rikša-derby«.

Podjetni dobičkarji so z objubljanjem visokih nagrad privabili lačne kulije, izbrali med njimi okrog 25 najbolj odprtih in si privoščili zabavo na njihov račun. Start je bil na bregu reke Vanku. Na vozčkih so sedele bogate oblečene dame. Rikšiji so napeňjali vse sile in tekli 5 km daleč po progri Nanking-road—Babling well-road—Avenue du roi Albert—Avenue Joffre. Za njimi so se vozili v avtomobilih ameriški prireditelji tega prizora, ki so z vzklikanjem in živžganjem priiganjali rikšije. Nanje so namreč stavili, kakor na konje pri konjskih dirkah.

Na cilju je izročil ameriški polkovnik zmagovalcu zelo skromno denarno nagrado. Drugim rikšijem, med njimi tudi tistim, ki niso mogli teči do cilja, pa so nudili — »zdravniško pomoč«.

Opazoval sem ta gusni prizor in ališal sem Kitajca, ki je ob pogledu na ta prizor s skrajno trpkostjo vzkliknil: »Bravo, Amerika! To je tvoja civilizacija!«

(Komen).

Kdaj se okužimo s tuberkulozo

Zdravniki za pljučne bolezni opažajo v zadnjem času, da se prva okužba z bacili tuberkuloze vse bolj in bolj odmakne od otroške dobe. Za razliko od časa pred prvo svetovno vojno, ko so se v velikih mestih Srednje Evrope okužili že vsi otroci do 14. leta, je prekuženost z jetiko v državah z najmanjšo smrtnostjo za tuberkulozo približno takale: do 25. leta se inficira 58% prebivalstva, do 30. leta šele 68%, do 35. leta komaj 71% in do 45. leta končno vseh 100%. V naših krajih je prekuženost sicer večja, vendar korakamo tudi mi počasi za Srednjo Evropo.

na vbrizg tuberkulina z močnim kožnim vnetjem okrog vbrizgališča. Koža se po 24 urah vname: oteče, pordeči, postane vroča in skeli. V tem primeru pravimo, da dotična oseba reagira na tuberkulin ali da je tuberkulinsko pozitivna.

Tuberkulinska reakcija je dragocen pomoček za določevanje prekuženega indeksa (števila okuženecv nekakega kraja in določene starostne dobe). Le-ta nam ne pove le števila okuženih, temveč moremo iz prekuženega indeksa tudi izračunati, koliko je približno odprto tuberkuloznih (okužljivih) ljudi v dotičnem področju.

Šef oddelka za zatiranje tuberkuloze pri ministertvu za ljudsko zdravstvo LRS je pred kratkim naročil dispanzerskim zdravnikom, naj v svojem področju cepijo s tuberkulinom vse šolarje, da bi se ugotovil prekužni indeks šolske dece za vso Slovenijo.

Piscec teh vrstic je cepil s tuberkulinom dve šoli v Saški dolini. Prekužni indeks, ki ga je pri tem našel, je kar razveseljav. Dognal je, da je na nižji gimnaziji v Šostanju (dijaki med 10. in 17. letom) prekužni indeks 26. To se pravi, od 100 dijakov je okuženih komaj 26. Osnovna šola v Topolšici (učenci med 7. in 12. letom) ima sicer isti prekužni indeks, kar pa je spriču bližine zdravilišča za pljučno tuberkulozo še zadovoljivo.

Cepiljene s pozitivnim odzivom na tuberkulin svedeča še ni jetičen. Poznejši rentgenski pregled tuberkulinsko pozitivnih dijakov je to potrdil: pokazal je le znake prebolelega prvega okuženja z jetiko. Dr. M. K.

Dopisi Ljudski pravici

MARIBOR

Škoda zaradi komplicirane merodajnosti

Slovenska industrija čaka na voz, ki ga razkladaš! — Pod tem geslom je prejelo državno petrolejsko podjetje Jugopetrol v Mariboru tovrstni list za sistemsko plinskega olja (nafta), ki je bila dostavljena na kolodvor Maribor. Transportni uradnik je hotel ukreniti takoj vse potrebno, da se cisterna izprazni. Ker pa je cisterna bila na kolodvoru Maribor, ne pa na industrijskem tiru Jugopetrola v Tezenu, je prosil odgovornega skladiščnika na postaji Maribor, da bi se cisterna dostavila v Tezno. Hkrati je obvestil tovariša, ki manipulira z gorivom in mazilj na skladišču Tezno, da je cisterna v Mariboru. Zatem je ta tovariš zaposlil neštete uradnike in funkcionarje, da bi se cisterna prepeljala v Tezno, kar bi v najslabšem primeru bilo izvedeno v desetih minutah. Ničče od uradnika do šefa postaje ni bil merodajen, da bi dovolil, da bi se to izvedlo. Odgovor je bil, da je treba dobiti za to dovoljenje od uprave železnice v Ljubljani. Ko je tovariš poizkušal klicati Ljubljano, je bil zaradi snega telefon pokvarjen. Med tem je pretekla ena ura, cisterna pa je stala še nedotaknjena na postaji Maribor. Edini izhod je bil, da je nujno klicati DAPPS, ki je moral prevažati plinske olje 4 km z avtomobilom, ker je cisterna morala biti do 18. ure izpraznjena.

Za to delo je bilo potrebno pet delavcev, ki so v snežnih zametih natovarjali in zopet iztovarjali okoli 100 bobnov plinskega olja; za to je bilo porabljenega najmanj 30 litrov bencina; ker je morala biti cisterna do večera prazna, je bilo treba opraviti 50 nadur. Avto, ki ga nujno rabijo za prevoz premoga in drv, je moral služiti v te svrhe. Kvar motorja je povzročil nadaljnje število nadur in zavlekel iztovarjanje. Avto je bil v prometu šest ur, za kar je moralo podjetje plačati 2500 din voznine. Nadalje je trpel delo na skladišču, ker je manjkalo tovrstnih delavcev. Vse to bi odpadlo, če bi bil na mariborski železniki upravni nekdo merodajen, ki bi dovolil, da se cisterna dostavi na industrijski tir Jugopetrola v Tezenu. Tu bi le dva delavca v dveh urah brez trpljenja in premraževanja izpraznila cisterno.

Danes, ko stopamo v dobo načrtnega gospodarstva in štedimo z delovno silo in tekočim gorivom, se ne bi smeli dogajati tako kričeči primeri birokracije in bi moral v tem primeru pač vsaj šef postaje imeti možnost, da dovolji prevoz cisterne na 3 km dolgi prog.

O. S., pomočnik šefa skladišča Jugopetrol v Mariboru

TRBOVLJE

Delo in napredek državne glasbene šole

Ze od nekajdaj so otroci naših rudarskih revirjev znani kot glasbeno zelo nadarjeni. Pred vojno so naši otroci želi velike uspehe s svojo pesmijo, trboveljski absolutni raznih glasbenih akademij pa s svojimi nastopi po vsej državi. — Ta uspeh pa ni bil nedvomno še mnogo večji, če bi nekdanja oblast nudila našim nadarjenim otrokom več možnosti za razvoj. Danes pa naša ljudska oblast in vse množične organizacije podpirajo našo mladino, da se lahko izobrazi na glasbenem polju. Danes je v Trbovljah glasbena šola, ki je bila ustanovljena na pobudo in s pomočjo naših vodilnih glasbenikov. Na tej šoli sistematično poučujejo vse instrumente. Otroke, ki bi radi študirali, a ne morejo plačevati šolnine, vzdržuje ministristvo za prosveto. Za več otrok pla-

čuje šolnino naš MLO, množične organizacije pa šolo denarno podpirajo.

Gojenci trboveljske glasbene šole so po osvoboditvi nastopili že trikrat. Trejtje so nastopili 1. februarja. Od prvega javnega nastopa do zadnjega je bilo opaziti velik napredek in so nastopajoči želi živahno odobravanje. Godalni kvartet pod vodstvom ravnatelja tov. Marina je tokrat prvič nastopil. Nastopili so tudi harmonikarji v zboru in solisti. Zlasti dobro je zbor zaigral »Hej brigade«.

Zelimo, da se pritegne še več mladine k študiju na glasbeni šoli, od vseh pa, ki obiskujejo šolo, pričakujemo, da se še nadalje marljivo učijo in se svojimi uspehi izkazujejo hvaležni naši ljudski oblasti, ki jim je omogočila študij. Tine Baloh.

Kulturno prosvetno delo v Goričkem

Tudi pri nas je bila v »Tednu knjige« organizirana ljudska knjižnica, kjer si bo za majhno članarino lahko vsakdo izposodil dobro vzgojno knjigo. Ob priliki Prešernove proslave je šolska mladina podala igro »Mladi aktivisti«, v kateri je prikazala sliko novega mladina, ki nesebično pomaga svojemu tovarišu, istočasno pa tudi sliko ljudskih izkoriščevalcev. Pred kratkim obnovljeni zasilni oder v šoli, za katerega ima največ zaslug

naša mladina, je tudi mnogo pripomgel k dobro uspehi prireditvi. Kmalu bomo postavili tudi nov prosvetni dom, v katerem nam bo omogočeno vsestransko kulturno udejstvovanje. — S. Možina.

ŠAH

Damski gambit

V. Ragozin D. Abrahams
1. d2-d4 d7-d5 2. c2-c4 e7-e6 3. Sb1-c3 c7-c6 4. Sg1-f3 d5:c4 5. e2-e4 b7-b5 6. Lf1-e2 Sb8-d7 7. 0-0 Le8-b7 8. d4-d5 Sd7-c5 9. d5:e6 Lb7-c6 10. Sf3-d4 Dd8-d7 11. Sd4:e6 Dd7-c6 12. a2-a4 Ta8-d8 13. a4:b5 Dc6-b7 14. Dd1-c2 Sc5-b3 15. Ta1-a6 Sg8-f6 16. Le1-c3 Lf8-c5 17. Le3:c5 Sb3:c5 18. Ta6-c6 Sc5-b3 19. Le2-c4 Sb3:d4 20. Dc2-a4 0-0 21. Te6-a6 Dd7-b8 22. f2-f4 g7-g5 23. e4-e5 Sf6-h5 24. g2-g3 Kg8-h8 25. Da4-d1 Sh5-g7 26. Dd1-g4 g5:f4 27. Dg4:f4 Sd4-f5 28. Sc3-e2 Sg7-h5 29. Df4-e4 Tg8-g8 30. Le4-d3 Tg8-g5 31. Ta6-c6 Td8-d5 32. Tt1-c1 Kb8-g7 33. b5-b6 a7:b6 34. Te6-c7 b6-b5 35. Te1-c6 Dd8-d8 36. Te7-c8 Dd8-a5 37. Se2-f4 Sh5:f4 38. Dd4:f4 Da5-e1+ 39. Ld3-f1 Dc1-e3+ 40. Df4:c3 Sf3:c3 41. Te6-d6 Tg5-e5 42. Td6:d5 Te5:d5 43. Te8-c3 Sc3:f1 44. Kgl-f1 Td5-d1+ 45. Kf1-e2 Td1-h1 46. Ke2-c3 Th1:h2 47. b2-b3 Th2-h5 48. Te3-c7 Th5-g5 49. Ke3-f4 Tg5-d5 50. Kf4-e4 Th7-h5 51. b3-b4 Td5-g5 52. Ke4-d4 Tg5-g4+ in beli se vda.

Francoska partija

D. Aitken I. Bondarevski
1. e2-e4 e7-e6 2. d2-d4 d7-d5 3. e4-e5 c7-c5 4. c2-c3 Sb8-c6 5. Sg1-f3 Dd8-b6 6. Lf1-e2 c5:d4 7. c3:d4 Sg8-e7 8. b2-b3 Se7-f5 9. Lc1-b2 Lf8-b4+ 10. Ke1-f1 h7-h5 11. h2-h4 Le8-d7 12. Sb1-c3 Lb4:c3 13. Lb2:c3 Ta8-c8 14. Th1-h3 Sc6-e7 15. Dd1-d2 Ld7-b5 16. Sf3-g1 Se7-g6 17. Dd2-g5 0-0 18. Ta1-e1 f7-f6 19. e5:f6 Tt8:f6 20. Le2:b5 Db6:b5+ 21. Sg1-e2 Sg6:b4 22. a2-a4 Db5-a6 23. Le3-h4 Tf6-g6 24. Dg5:h5 Tg6-h6 25. Dh5-g4 Te8-e2 26. g2-g3 Sf5-e3+ 27. f2:e3 Th6-f6+ 28. Dg4-f4 Tf6:f4+ 29. g3:f4 Sh4-f5 30. Kf1-f2 Da6-d3 31. Th3-f3 Te2-a2 32. a4-a5 b7-b6 33. a5:b6 a7:b6 in beli se vda.

Niemco-indijska obramba

Dr. Trifunović-Simonović
1. d4 Sf6 2. e4 e6 3. Sc3 Lb4 4. Db3 Sc6 5. e3 a5 6. a3 a4 7. De2 Le3+ 8. De3: 0-0 9. Ld3 d5 10. Sf3 b6 11. cd5 Dd5: 12. 0-0 La6 13. La6: Ta6: 14. Ld2 Se4 15. De2 Te8 16. Tacl Sd2: 17. Sd2: Se7 18. Tf1d1 Taa8 19. Sc4 Db7 20. De2 Sf5 21. Se5 Se7 22. Dh5 Tt8 23. Dh4 Sf5 27. de5 be5 28. Sd3 Tfe8 29. Sf4 Td8 30. Td2 Te8 31. Sd5: ed5 32. Dd5: Dd5: 33. Td5: Ta8 34. Te5: Tb2: 35. Ta5 Te8 36. Ta4: g6 37. g3 Ta2 38. Td7. Črni se vda.

FIZKULTURA

Začelo se je svetovno prvenstvo v hokeju

Včeraj se je začelo v Pragi svetovno prvenstvo v hokeju, ki bo trajalo do 23. t. m. Na tekmovanju sodeluje 9 držav, ki so razdeljene v tri grupe. V prvi grupi so ZDA, Madžarska in Avstrija; v drugi grupi Švica, Belgija in Švedska, a v tretji Češkoslovaška, Poljska in Romunija. Prvaki teh grup se bodo borili v finalu. Vsega skupaj se bo odigralo 24 tekem, 9 za izpadanje in 15 za finale. Poleg tega se bodo odigrale še tri prijateljske tekme. V finalu se bo igralo po sistemu vsak z vsakim.

Včeraj je bil sestanek komisije za pravila igre, a popolne se je sestala predkongresna skupščina, ki je dopolnila nekatero odloke poslednjega kongresa v Curihu.

Danes 15. t. m. so bili vsi udeleženci hokejskih tekem sprejeti pri predsedniku mesta Prage dr. Vaecu, a nato so položili vence na grob Neznane vojaka. Popoldne je bila svečana otvoritev prvenstva z defilejem vseh tekmovalcev ob igranju Sukovega marša »V novo življenje«. Ob tej priliki so govorili mini-

ster za šolstvo dr. J. Stranski, predsednik mednarodne lige hokeja na ledu Belgije Lieq in predsednik češkoslovaške lige za hokej Loos. Zvečer se bosta odigrali prvi dve tekmii. Naši najboljši igralci hokeja na ledu prisostvojujejo tekmovanju kot gledalci.

V soboto, dne 15. t. m. zvečer sta odigrali prvo tekmo Avstrija in Poljska, v kateri je zmagala Avstrija z visokim rezultatom 10:2. (3:2, 2:0, 5:0).

V tekmovanju ne sodeluje Kanada zaradi nesporazuma s Češkoslovaško. (Kanada je zahtevala preko milijon čeških kron). Pred tremi dnevi sta odpravili sodelovanje tudi Italija in Madžarska.

Jugoslovanski hokej igralci so prispeili v Prago, kjer bodo prisostvovali tekmam na katerih se bodo lahko spoznali z moderno tehniko igre in novimi pravili. Češkoslovaška zveza je omogočila našim hokejistom vsakodnevni trening na zimskem stadionu. Po končanem prvenstvu bodo naši igralci odigrali nekaj prijateljskih tekem s češkoslovaškimi.

Smučarska tekmovalca za fizkulturni znak v Ljubljani

Včeraj popoldne sta fizkulturni društvi »Triglav« in »Enotnost« priredili smučarski tekmovalca za fizkulturni znak. FD »Krim« je imel tekmovalce na Rakovniku s startom in ciljem na nogometnem igrišču. Vse proge so se več ali manj vile okrog ribnika in je posebno ona za člane vsebovala vse elemente smučarske vožnje in bila zaradi zamrzlega snega precej težka. Tekmovalci so z veliko borbenostjo premagovali napore in zato tudi vsi izpolnili predpisane norme. Tekmovalo je 62 mladincev in mladink na progah 2, 3, 4 in 8 km. Med mladinci na 2 km dolgi progji je zmagal Drnovec (LMS Rakovnik) 15:09, drugi Vidmar 15:44, tretji Keber Milan 15:46.

Med mladinkami, ki so tekmovala na 4 km, je zmagala Francelj Metka 22:01 (aktiv. Pošta), druga Medič (Pošta) 22:19, tretja Zupan Milena.

Na 5 km dolgi progji je prispel prvi na cilj Rozmar Ivan 29:26, drugi Rozmar Marjan 35:37, tretji Laboda (gim. Vič) 39:45.

V slalomu in smuku so prav tako vsi dosegli predpisane norme. Popoldne so bili skoki. Najdalje je skočil Jaro Drago (Krim) s skokoma 22,5, 22 m, drugi Erman Tone 22 m, 21 m, tretji Gorišek Dušan 21,5 m, 21 m (oba št. Vič), četrti Slape Oton (Krim) 21 m, 21 m ter izven konkurence 27 m. Pionir Gorišek je star šele 13 let.

Mladinci in člani FD »Triglav« so istočasno tekmovali na tivolskih smučiških in poteh. Njihove proge so peljale po poteh in gozdu izza Bellewueja s startom in ciljem na prostoru za letnim telovadiščem.

(Rezultatov do zaključka lista nismo prejeli.)

Dve nogometni tekmi

Včeraj sta se odigrali dve nogometni tekmi za državno prvenstvo, preostali iz jesenskega kola. Na Reki je gostovala »Crvena zvezda« iz Beograda in premagala tamkajšnji »Kvarner« z rezultatom 2:0 (0:0). Neodločen rezultat bi boljše odgovarjal samemu poteku igre in izenačeni vrednosti obeh moštev. Prvi gol je dal Tomašević v 31 minuti, a drugi Arandjelović v 40 minuti. Tekmo je zelo dobro sodil sodnik Podubski. Tekmovalcu je prisostvovalo 5000 gledalcev.

V drugi tekmi, in sicer v Zagrebu sta se srečala »Partizan« in »Lokomotiva«.

Kratke vesti

V petek zvečer je bila v Pragi odigrana prijateljska tekma v hokeju na ledu med reprezentanco CSR in ZDA. Češkoslovaška je zmagala z visokim rezultatom 13:1 (6:1, 3:0, 5:0). V drugem napadu je igral češkoslovaški teniški mojster Drobny. Hokejsko moštvo budimpeštanskega MTK je igralo s pariško reprezentanco neodločeno 4:4.

V Zagrebu se gradi stadion za 35.000 gledalcev, in sicer v parku Maksimiru. Stadion bo zgrajen že spomladi z vsemi igrišči.

V Moskvi so začela tekmovalca za zimsko Spartakiado na kateri sodeluje 200 fizkulturnih skupin moskovskih tovarniških podjetij. V smučanju je na progji 10 km dosegel najboljši rezultat Solodov iz »Kralja sovjetov« s časom 42,23 minut.

Darja Isakova je postavila nov svetovni rekord v hitrem drsanju, in sicer na progji 1000 m, s časom 1,43 min.

Marcel Cerdan, francoski vrvak v boksju je v Londonu z knock-outom premagal angleškega boksarja Chilroya v četrtem kolu.

ROGAŠKA SLATINA

Delavstvo je sprejelo obvezo, da bo zgradilo s prostovoljnim delom »Delavski dom«. V ta namen je bilo že narjenih 6960 prostovoljnih delovnih ur v znesku 100.000 din.

Po agrarni reformi je dobil sindikat steklarne prostor, na katerem se bo uredil dom za onemogle steklarje, tako da bodo v socialnem oziru preskrbljeni.

V Rogški Slatini je bila pred nedavnim ustanovljena krojaška delavnica, nujno potrebna pa bi bila še kovašica in kolarska delavnica ter brivnica. To bomo izvedli na zadružni podlagi. Beno Jugovan

NOVO MESTO. — V torek je bil občni zbor sindikalne podružnice uslužbencev Okrajnega LO Novo mesto, kjer se je razpravljalo o delu podružnice. Izkazalo se je, da je vse delo ležalo samo na desedanjem odboru. Iz tajnikovega poročila je bilo razvidno, da se je sestankov udeleževalo le 75% članov. Ko se je vršila kampanja za nabiranje žira, se je te akcije udeležilo le majhno število članov, ki so zbrali 80 kg žira, vendar ga še do danes niso nikamor oddali. Ta sindikalna podružnica šteje 50 članov, ki so od sredine marca pa do zadnjega decembra 1946 opravili 35.500 nadur. —ž.

Cerknica. Dne 2. februarja je bil v Cerknici množični sindikalni sestanek, kjer je delavstvo z navdušenjem sprejelo predlog, da se izvede nabiralna akcija za nakup novih knjig. — Med tednom je bila izvedena nabiralna akcija in je polovica zbrane denarja namenjena za knjižnico v Cerknici, druga polovica pa za KLO v Otavah.

Knjižnica v Cerknici vsebuje le najboljše knjige in je vzorno urejena. — V »Tednu slovenske knjige« se je število članov povečalo za 120%; ob nedeljah, ko je knjižnica odprta, si veliko število prebivalcev našega kraja izposoja knjige.

Pretekli teden so člani organizacije na svojih sestankih čitali odlomke iz raznih literarnih del; v nedeljo 9. februarja so uprizorili Finžarjevo »Razvalina življenja«. »Teden knjige« pa so zaključili s Prešernovo proslavo. G. S.

Izredno lepo je uspela proslava v Ljutomeru, pri kateri je sodelovalo okrog 90 ljudi. V »Tednu knjige« je bila v Ljutomeru knjižna razstava, na kateri je bilo razstavljenih nad 700 knjig in brošur. Razstavo je kljub slabemu vremenu obiskalo več sto ljudi iz Ljutomera in okolice, predvsem pa mladina. Ljudstvo se je seznanilo z bogato zakladnico naših knjig in povpraševanje po dobri sodobni knjigi je zelo naraslo. V tem tednu je bilo za ljudske knjižnice tukajšnjega okraja nabavljenih nad 800 knjig. V Grosčaku pa je bila knjižnica na novo odprta. V najkrajšem času bo začela posloovati tudi ljudska knjižnica na Slamnaku in sindikalna v Ljutomeru. V Ljutomerskem okraju so si od osvoboditve do danes naše ljudske, mladinske in sindikalne knjižnice na novo nabavile okrog 5000 knjig.

OBVESTILA

SPREJEM V POSTNO SLUŽBO
Poštna direkcija v Ljubljani obvešča vse zainteresirane, da v bodoče bo sprejemala tudi reševala nobenih prošanj za sprejem v službo. Eventuelni prošalci naj se zaradi tega obračajo na posredovalnice za delo pri Kraljevih strokovnih svetih, ki jih bo direkcija v bodoče obveščala o vseh prostih, odnosno izpraznjenih mestih v poštni službi.

Muzeji: Narodni, Etnografski in Prirodoslovni so zaradi proučitve zbirki zaprti predvidoma do 1. maja 1947. V izjemnih slučajih se obrnite na upravo.

OBVESTILO
Začenja se osnivanje nove zemljiške knjige za kat občno Gor. Križ pri Žužemberku, ki je bila po vojnih dogodkih uničena. Zato so razpisani in vsakomur na vpogled posneti listi in drugi pripomočki v Dol. Križu št. 6 od dne 11. februarja 1947 dalje. Tam se bodo vršile od 28. februarja 1947 dalje polvežbe, h katerim naj pridejo vsi lastniki, da se izsledijo njihove lastniške pravice. Prijavljajo pa naj svoje pravice na zemljiških to k. o. tudi zastavni upniki in drugi upravičenci, da se bodo moge vpisati v zemljiško knjigo. Prijave pravice se podajajo pri okrajnem sodišču v Novem mestu, ob času razpisne in polvežbe pa na kraju poslovanja v Dol. Križu št. 6. Podrobnosti so razvidne iz oklica v Uradnem listu LRS. — Okrajno sodišče v Novem mestu

DNEVNE VESTI

Tovariši, ki je v soboto izgubili v Emonski kleti polhovko, naj se zgledli pri vrnitju »Ljudske pravice«.

DEZURNE LEKARNE V PONEDELJEK
due 17. februarja
II. državna lekarna, Dunajska cesta 6
IV. državna lekarna, Celovška cesta 62

URADNI LIST LJUDSKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Letnik IV. v Ljubljani dne 15. februarja 1947. Številka 8. — Vsebina:
43. Uredba o časovnem financiranju državnih predb. LRS in ljudskih odborov v razdobju januar-marec 1947.
44. Odločba o ustanovitvi republiškega razsodišča LRS.
45. Odločba o imenovanju predsednika republiškega razsodišča LRS.
46. Popravek »Uredbe o ustanovitvi Zavoda za fiskulturno v Ljubljani«. TU 59

OPOZORILO!

NAMESTO LISTA »TEKMUJMO« bodo naročniki prejeli po želji večine ponedeljsko izdajo »LJUDSKE PRAVICE« za mesečno naročnino din 8,—.

Kdor bi se ne strinjal s to spremembo, naj nam list vrne ali odpove, da ga pravočasno črtamo.

Kdor je plačal »Tekmujmoc« naprej, mu bomo vzeli znesek v račun za ponedeljsko »Ljudsko pravico«.

UPRAVA »LJUDSKE PRAVICE«

Glavni urednik: Ivan Bratko, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Naslov uredništva, uprave in tiskarne »Ljudske pravice«. Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 52-61 do 52-65. Štev. ček rač 60-404522. — Telef. štev za naročnino »Ljudske pravice« 30-30, Miklošičeva cesta 5. — Telefonska številka oglasnega oddelka 36-85.